

משמורת זכויות ביקור

Hotline: (212) 343.1122 · Website: www.LIFTonline.org

העלון הזה יעסוק בשאלות אשר להורה ללא משמורת על הילד יש לגבי

להיות בעל משמורת (קאס-טא-די) פירושו להיות אחראי על מישהו אחר. שני סוגי משמורת קיימים: פיסית ומשפטית. אדם אחד הינו בדרך כלל בעל המשמורת הפיסית והמשפטית – אולם אין הדבר כך תמיד.

משמורת פיסית קיימת כאשר מבוגר אחראי על הילד ודואג לצרכיו של הילד רוב הזמן. בדרך כלל הילד גר עם המבוגר האחראי.

משמורת משפטית קיימת כאשר מבוגר אחראי על קבלת ההחלטות החשובות – כגון החלטות רפואיות או החלטות בנושא דת – הנוגעות לחייו של הילד.

בלא צו בית משפט, למי ניתנת המשמורת על הילד?

בלא צו בית משפט המורה אחרת, להורים זכויות שוות בנוגע למשמורת הפיסית והמשפטית של הילד.

מהי משמורת משותפת?

בבית המשפט למשפחה, משמורת משותפת בדרך כלל מתייחסת למשמורת משפטית משותפת. פירושו של דבר ששני ההורים חייבים להסכים בנוגע להחלטות החשובות הקשורות לילד שלהם. ההורים נושאים באחריות משותפת בלא קשר לשאלה עם איזה הורה חי הילד. רק לעיתים רחוקות בית המשפט מורה על משמורת פיסית משותפת. בדרך כלל, הורה אחד יהיה בעל המשמורת הפיסית, ולהורה האחר יוענקו **זכויות ביקור** (וי-זי-טאי-שהיין). זכויות ביקור פירושה זכות לראות את הילד בזמנים מסויימים. ההפרדה בין זכויות הביקור והמשמורת הפיסית לעיתים קרויה **זמן הורות משותף**.

כיצד עלי לעתור (לבקש) לקבלת משמורת או זכויות ביקור?

עליך להגיש **עתירה** (פא-טי-שהיין) לקבלת משמורת או עתירה לקבלת זכויות ביקור ברובע בו הילד גר בששת החודשים האחרונים. עתירה היא בקשה בכתב. לעיתים קרובות שופטים מקבלים החלטות בנוגע למשמורת וזכויות ביקור בו זמנית. החלטות בנוגע למשמורת וזכויות ביקור מתקבלות בבית המשפט למשפחה או בבית המשפט העליון המדינתי. התיק מתחיל בדרך כלל בבית המשפט למשפחה אלא אם כן ההורים מצויים בעיצומו של הליך גירושין. אם ההורים מצויים בהליכי גירושין, עניין המשמורת ידון בבית המשפט העליון המדינתי במסגרת הדיון בהליכי הגירושין.

לעיתים ענייני משמורת וזכויות ביקור נשמעים בפני **רשם**. רשמים הם כמו שופטים. הם מקבלים החלטות בענייני משמורת וזכויות ביקור. רשמים לא שומעים תיקים בהם יש צורך להוציא צו הגנה. במדריך הזה, כל אשר נאמר לגבי שופטים נכון גם לגבי רשמים, אלא אם כן יש צורך להוציא צו הגנה בתיק.

האם עלי להגיע לבית משפט על מנת לקבל משמורת או זכויות ביקור?

לא. פעמים רבות הורים יכולים להגיע לכלל הסכמה בלא להגיע לבית משפט. לעיתים קרובות הורים נעזרים ב**שירותי גישור** (מי-דיי-שהיין). פישור הוא הליך במסגרתו אדם המכונה מגשר עוזר לך ולהורה האחר להגיע להסכמה. אולם, גישור אינו מתאים להליכי גירושין על רקע של אלימות. אם אתה מעוניין בגישור, פנה לנציג ליפט לקבלת שם של מגשר בסביבת מקום מגוריך.

לעיתים בית המשפט ישלח אותך לגישור לאחר תחילת השימוע בתיק שלך. אם זה קורה, המגשר יכול לסייע לך להגיע להחלטה בנוגע למצב בו אתה נמצא. אם אתה יכול להגיע לכלל הסכמה, אתה תוכל להודיע לשופט על כך. אם השופט יסכים עימך, השופט יוכל להפוך את ההסכמה לכדי החלטה שיפוטית ולהוציא צו המורה על כך.

מי יכול להגיש עתירה לקבלת משמורת?

כל אדם הממלא תפקיד משמעותי בחיי הילד יכול לעתור לבית המשפט לקבלת משמורת על הילד. אינך צריך להיות ההורה של הילד. אולם השופט יבחן את התיק אחרת אם אתה לא ההורה של הילד. פירוט על כך ניתן למצוא בהמשך העלון.

מדוע שאעתור לקבלת משמורת?

מספר סיבות עשויות להביא אותך לעתור לבית המשפט בבקשה לקבלת משמורת. בין הסיבות הנפוצות:

אם אתה לא גר עם הילדים אבל רוצה לגור איתם.

אם אתה סבור כי הילדים מצויים בסכנת פגיעה או נפגעו במקום בו הם גרים כעת.

אם אתה לא נשוי להורה האחר, ואתה רוצה שבית המשפט יקבע את זכויותיך.

אני ההורה של הילד. כיצד יחליט השופט בשאלת המשמורת על הילד שלי?

כאשר שני ההורים הביולוגיים מבקשים משמורת, על השופט להכריע בשאלה מה **טובת הילד** מחייבת. השופט ישקול מספר רב של גורמים במסגרת הליך קבלת ההחלטה בנדון. ההחלטה לא תתקבל על בסיס השאלה מי אוהב את הילד או למי יש יותר כסף. השופט לא יעדיף את האם על פני האב, גם אם מדובר בילד צעיר. השופט יברר מי היה האדם אשר עיקר הטיפול בילד נעשה על ידו עד עתה.

כחלק מההליך, השופט יכול להורות על כתיבת דו"ח על ההורים. דו"ח זה נקרא **חקירה בהוראת בית משפט**. עובד של שירותי הרווחה לילדים של העיר ניו יורק (אשר נקראו בעבר מינהלת שירותי הילדים או א.סי.אס.) יבקר בביתם של שני ההורים ויכתוב דו"ח אשר יוגש לשופט על המצב בביתם בהם הוא ביקר ועם מי הוא דיבר. א.סי.אס. נקרא בעבר בי.סי.דאבאליו. או סי.דאבאליו.אי. חשוב לזכור: גם אם האדם אשר ביקר בביתך הוא עובד של שירותי הרווחה לילדים אין משמעות הדבר כי משהו התלונן שאתה מתעלל או פוגע בילדיך.

האם לדעתו של הילד שלי יינתן משקל בהחלטה בעניין המשמורת עליו?

בית המשפט ממנה לרוב הילדים עורך דין אשר ייצג אותם בדיונים הנוגעים למשמורת. עורך הדין נקרא **האפוטרופוס המשפטי** או "**עורך הדין של הילד**". תפקידו של האפוטרופוס המשפטי הוא לומר לשופט מה רוצה הילד. אם הילד בוגר מספיק לומר מה הוא או היא רוצה, לעמדת הילד יינתן משקל רב. אולם, בית המשפט והאפוטרופוס המשפטי ירצו לוודא שזהו אכן רצונו של הילד, ולא מה שאחד ההורים דרש מהילד לומר. חשוב מאד לא להנחות את הילד או לומר לו מה להגיד.

מה קורה אם הנסיבות השתנו מאז שבית המשפט נתן את החלטתו?

לעיתים הנסיבות משתנות לאחר שבית המשפט קיבל את החלטתו בעניין המשמורת או זכויות הביקור. הדבר נקרא **שינוי נסיבות**. במקרה כזה אתה יכול להגיש בקשה **לשנות** את הצו הישן. השופט ישמע את התיק ובמסכותו לשנות את הצו ולהורות על צו חדש.

אני לא ההורה של הילד. כיצד יחליט השופט בשאלת המשמורת על הילד?

כאשר שופט צריך להחליט בשאלת משמורת בין ההורה של הילד ואדם אשר אינו ההורה של הילד, גורמים שונים יילקחו בחשבון. ראשית, השופט יקבע האם מתקיימים במקרה הנוכחי **נסיבות יוצאות דופן**. לדוגמא: בית המשפט קבע כי הייתה התעללות או הזנחה; הילד הוא קורבן של התעללות ממושכת במסגרת המשפחה; כאשר בבית ההורה התגלה שימוש בסמים; או כאשר האדם אשר אינו ההורה של הילד דואג לצרכיו של הילד במשך פרק זמן ממושך. אם סבו או סבתו של הילד דואגים לצרכיו של הילד במשך שנתיים הדבר ייחשב באופן אוטומטי לנסיבות יוצאות דופן. על מנת לקבל מידע זה השופט יכול להורות על חקירה בהוראת בית המשפט בדומה לדו"ח הנזכר לעיל.

אם מתקיימות נסיבות יוצאות דופן במקרה הנדון, השופט ייקבע מה טובת הילד דורשת. בלא נסיבות יוצאות דופן, השופט יעניק את המשמורת על הילד להורה הביולוגי.

אני לא רוצה לקבל משמורת על הילד שלי אבל אני רוצה לראות אותו. כיצד אני יכול להשיג זאת?

אם אינך רוצה משמורת על הילד, אולם אתה רוצה לקבל את האפשרות לבקר, עלייך לעתור לקבל זכויות ביקור. בית המשפט כמעט תמיד יעניק להורה את הזכות לבקר את ילדו.

באילו נסיבות בית המשפט לא יעניק להורה את הזכות לראות ולבקר את ילדו?

אם קיימות **ראיות** המראות כי ביקוריך יעמידו את הילד בסכנה (יפגעו בילד). ראיות הן מידע המוצג בפני בית המשפט לצורך הוכחת המקרה. בית המשפט ישקול שיקולים כמו בעיות קשות של סמים ואלכוהול, היסטוריה של התעללות מינית או אם הילד נחשף לאלימות במשפחה.

לעיתים קרובות, אם בית המשפט סבור כי הילד יימצא בסכנה, בית המשפט יורה על ביקור בפיקוח. פירושו של דבר שאדם נוסף יימצא במקום בשעה שאתה תבקר את הילד. הדבר יכול להיעשות בבניין הסוכנות או בנוכחות אדם אשר שני ההורים מסכימים לגביו.

האם אני יכול לבקר את הילד שלי אם הוא נמצא בהשגחה של משפחה אומנת?

כן. להורים מוקנית הזכות לבקר את ילדיהם לפחות פעם בשבועיים כאשר הילדים נמצאים אצל משפחה אומנת. אולם, אם זכויות ההורה **נשללו**, להורה זה אין עוד זכות לבקר את הילד שלו. לקבלת מידע נוסף, ראה עלון ליפט "שליטת זכויות הורה".

האם אני יכול לבקש זכויות ביקור אצל ילד אשר אני לא ההורה שלו?

סבים וסבתות ואחים זכאים לעתור לבית המשפט לצורך קבלת זכויות ביקור אצל נכדיהם או אחיהם. השופט יורה על זכויות ביקור אם הוא סבור כי טובת הילד מחייבת זאת ואם התקיימו נסיבות מיוחדות אשר מנעו מאותו אדם לבקר את הילד עד כה. דוגמא של נסיבות מיוחדות כאלו היא כאשר אתה הסבא וילדך נפטר. לפני שילדך נפטר, ביקרת את נכדך לעיתים קרובות אולם עתה אינך יכול לראות את הנכד כלל.

מה קורה אם קיים צו הגנה וצו המורה על זכויות ביקור?

פעמים רבות בית המשפט יורה כי הילד חייב להיאסף מתחנת המשטרה ולהיות מוחזר אל תחנת המשטרה או מקום בטוח אחר וזאת על מנת למנוע מגע בין ההורים.

אם בית המשפט חושד בקיומה של אלימות במשפחה וכי הילד עלול להיות בסכנה פיסית או נפשית אם הוא יבלה זמן לבד עם אותו אדם, השופט יכול להורות על ביקור מפוקח.

אם ההורה בלי המשמורת לא משלם מזונות לילד, האם אני יכול להפסיק את הביקורים?

לא. תשלומי מזונות לילד וזכויות ביקור הם שני דברים נפרדים. בית המשפט קבע כי טובת הילד מחייבת שהילד יבלה זמן במחיצת שני ההורים שלו.

השופט יכול להעניש את ההורה אשר הפסיק את הביקורים בלא אישור בית משפט. פעמים רבות השופט יורה על המשך הביקורים, בלא קשר לשאלה האם ההורה עמד בתשלומי המזונות לילד או לא.

מה אני יכול לעשות אם ההורה האחר אינו עומד בהוראות צו הביקורים?

אתה ראשי להגיש **עתירה** לבית המשפט **בדבר ההפרה** (וי-יו-לאי-שהיין). העתירה תידע את השופט בדבר ההפרה של הוראות הצו. דוגמאות להפרה: החמצת ביקורים, איחורים, התנהגות שאינה הולמת בזמן הביקור, איחורים בהבאת הילד בחזרה. במקרים מסוימים, השופט יורה על הפסקת הביקורים. במקרים אחרים, השופט יכול להורות על שינויים בהסדרי המשמורת.

האם אני יכול לבחור מי יטפל בילדי אם יקרה לי משהו?

כן. במדינת ניו-יורק אתה יכול **למנות** (דא-זיג-נאייט) אדם אשר יטפל בילדיך אם אתה חולה ולא יכול לטפל בהם בעצמך.

האדם אותו אתה ממנה נקרא אפוטרופוס מחליף. אפוטרופוסים מחליפים יכולים להיות קרובי משפחה או חברים. אתה לא חייב להיות חולה על מנת למנות אפוטרופוס מחליף. אתה לא חייב לוותר על המשמורת של ילדיך כאשר אתה ממנה אפוטרופוס מחליף.

אתה יכול למנות אפוטרופוס מחליף באמצעות פנייה לבית המשפט למשפחה או לבית משפט לבאי כוח. בנוסף, אתה יכול למלא טופס מיוחד המאפשר לך למנות אפוטרופוס מחליף זמני בלי שתאלץ לגשת לבית משפט.

אין במסמך זה לשמש תחליף להיוועצות עם עורך דין. ארגון ליפט ממליץ לכל היחידים המעורבים בהליכים בפני מערכת בתי המשפט למשפחה או בתי המשפט הפלילי להיוועץ בעורך דין.

Hotline: (212) 343-1122 · www.LIFTonline.org